

Лелека Ластівка Ведмідь

Українські легенди

Легенда «Лелека»

На селі знайшли лелеку з поламаним крилом, виходили його, а потім випустили.

Одного разу у людей загорілася хата, а в ній було двоє маленьких хлоп'ят. На цю пору пролітав повз хату врятований лелека. Він кинувся у відчинене вікно і врятував хлопчиків, але вельми попик ноги і дзьоб, які стали кривавими.

Відтоді у лелеки червоні ноги і дзьоб, а крила – чорні. Господарі віддячили птахові, прилаштували на ясені колесо від воза, щоб він завжди був поруч з ними і виводив малят. Отже, якщо на хаті звиває гніздо лелека, то вірять, що в ній буде лад.

Легенда «Ластівка»

Жили на Росі, в самісінькому гирлі її двоє молодят – Мил і Лепа. Гарні були такі, що на їхнє весілля всі Боги злетілися з Вирію.

Нерозливовою їх називали, бо скрізь вони ходили разом, Мил і Лепа. Навіть на полювання. Меткі в стрільбі з лука обоє. Прудконогі – лише Стрибог міг їх наздогнати під час бігу.

Звагою палали їхні очі. І невимовно палкою любов'ю одне одного. Серця мали добрі і ласкаві: свою здобич вони віддавали найперше старим і німечним людям. Їх любили небо і земля, води й

ліси, люди й Боги. Сам Троян, Бог-місяць, Бог-тесля, збудував їм оселю там, де нині Хрещатик біліє біля гирла Росі. Сам громовержець просив Мила полювати в Перуновій пуші лютих вепрів, яких розвелось багато і які підривали коріння дубів. І Мил ходив до Перунів. Сам. Без чарівної Лепи, бо в Перунову пущу жінкам ходу не було – громовержець уникав жіночої статі. Тож збирається Мил на полювання в Перуни, а Лепа місця не знаходить. Гайне хоч назирці за своїм коханим. Тоді він побачить, заверне її: не можна гнівити Перуна! Та одного разу невгамовна Лепа таки непомітно прийшла назирці. Та й залякла за кущем папороті. Бачить, аж страшнющий вепр – як гора! – рохає і риє замлю, коріння дуба вивертаючи.

Кинув у нього дротик Мил і завмер з мечем під дубом.

Заревів поранений сікач, аж листя посипалося з дерев. Помчав на Мила, наставивши ікла.

Завмерла Лепа. І коли кабан ось-ось мав уже прохромити коханого, вона скрикнула. Мил вчасно відскочив, і сікач загородив свої гострі ікла в дуба. мил блискавичним і могутнім ударом гострого меча відтяв звірові голову.

Бризнула кров на груди мисливцеві.

“Коханий мій, ти живий!” – підбігла Лепа й припала до закривавлених грудей Мила.

“Пташечко ти моя!” – скрикнув схвильований Мил.

Поцілувалися молодята і... пташками стали. Бо уздрів їх Перун і розгнівався, що жінка ступила в його пуцу.

Полетіли Мил і Лепа у світ гострокрилими красивими пташками, що їх роси ластівками нарекли.

Понесли тії пташки червоні мітки на грудях від крові мила і Лепи.

Гнізда в'ють ластівки на людських оселях, бо люди ж – їхні родичі.

І зустрічають росів з далеких походів щебетом. Так само супроводжують душі померлих у Вирій.

Легенда «Ведмідь»

На березі тихоплинної річки жив колись дуже веселий і товариський Мельник. До його водяного млина з'їжджалися люди з довколишніх сіл і городищ. Вони привозили на підводах мішки з зерном, а назад везли — з борошном. А доки змелеться їхнє жито чи пшениця, то вже було нарегочуться селяни донесхочу, бо вельми великий витівник і жартун був той Мельник; ще й медом поласують, який сам Мельник видобував із дубів.

Якось одного літнього дня селяни звозили снопи з поля, тож біля млина не було жодного воза. Лише журно шуміла вода на лотках млинового колеса. Мельник нудьгував: роботи не було, людей теж. І раптом хтось наближається до кладки. Придивився: якийсь старець іде.

- Ага, от я його й налякаю! - майнула думка.

Метнувся до своєї хати, схопив кожуха, вивернув його кошлатим назовні, нап'яв на себе, ще й на голову натягнув кудлату шапку. Тихенько вийшов з хати й причаївся за стовбуром старезної верби. Тільки-но старець порівнявся з вербою, як Мельник вискочив з-за стовбура, підніс догори руки і заревів по-звірячому.

А “старець” зовсім не злякався. Бо це був сам бог Сварог. Лише гнівно зблиснули його очі, й він спокійно мовив:

- Що ж, дурню, отак ти й ревітимеш увесь вік. І ти, і весь твій рід. А щоби ти не лякав задарма людей, зажену я тебе в найглухіший кут лісів. Нічого, проживеш: дупла з медом і там є.

І приріс кожух до тіла Мельникового, а сам він перетворився на незграбного великого кошлатого звіра. Над усе цей звір любив мед. Тож люди і назвали його медведем, або ведмедем.